

בקורא להגיה. [ח] פירש בקונטרס שאין מתכוין לקרות. תימה אכתי הא קא קרי. [ח] ע"כ נראה בקורא להגיה שאינו קורא התיבות כהלכתן ונקודתן אלא כחיתתן קרי כדי להצין בחסרות וציתרות כמו לטטפת ומזוזת ואם כוון לצו לאו דוקא אלא כלומר לקרות כדין כנקודתן כהלכתן:

והבמים אומרים בכל לשון. אומר הר"י דהלכה כחכמים דהלכה כרבי מחזירו ולא מחזיריו (עירובין ד' מו:). ועוד דרצנן סבירא להו כמאן דאמר לא השמיע לאזנו יאל וכו' פסקין לקמן (ד' טו:).

בלשון [ט] הקדש נאמרה. פירש רש"י פרק שני דמגילה (ד' יז: ושם) לקרות צמורה. [י] ולא נהירא דהא עזרא תיקן קריאת התורה [יא] ומקמי דאתא עזרא והיו למה לי. [יב] וי"ל דמיירי צפרשיות המחוויצין לקרות דאורייתא כמו פרשת זכור [יג] אי נמי מקרא ציבורים ודווי מעשר ופרשת חליצה שמונה צמורה לקרות [יד] אעפ"כ בכל לשון נאמרה צמיני שכל דבור ודבור שהיה יוצא מפי הקצ"ה היה מתחלק לשבעים לשון:

עיוני תוספות

[יא] ומקמי דאתא עזרא והיו למה לי. הלשון מוקשה, דגם אחרי עזרא והיו למה לי, דהרי תקנת עזרא אינו נוגע לפירושא דקרא. [וכן מצאתי שהקשה הקרן אורה בסוטה דף ל"ג ריש ע"א]. ואולי צ"ל 'הא למה לי' (ובדפוס ראשון הגירסא היתה 'היו' למה לי, ובתוס' רבינו פרץ 'והא' למה לי), וקאי אעצם הדין ולא על הקרא, ור"ל דנהי דאחרי תקנת עזרא שפיר איצטריך לאשמעין דין זה, מ"מ כיון דעד דאתא עזרא אין בזה שום נפקא מינה, על כן אי אפשר לפרש דקרא אתא לזה. [והגירסא שלפנינו 'והיו', בלאו הכי לא אתי שפיר עם הד"ה 'בלשון הקודש נאמרה', ע"ל הערה ט].

[יב] וי"ל דמיירי בפרשיות המחוויצין לקרות דאורייתא כמו פרשת זכור. בתוס' הרא"ש ורבינו פרץ ובתוס' רבינו יהודה (וכן ברשב"א) הגירסא היא פרשת זכור ופרשת פרה, וכן הוא בתוס' דפוס ראשון, והרש"ל מחקו מהתוס'. [אבל לפי זה צ"ע לשונם 'דמיירי בפרשיות וכו'', וע' במצפה איתן. וע"ע בדברי חמודות פרק שלשה שאכלו אות נ"ב, ואלה רבה סי' תרפ"ה ס"ק כ"א]. ונחלקו בזה השו"ע והגר"א בסי' תרפ"ה, וע"ש במגן אברהם ולבושי שרד ומחצית השקל שם.

[יג] אי נמי מקרא ציבורים ודווי מעשר ופרשת חליצה וכו'. ע' בריש פרק אלו נאמרינן (סוטה ל"ב ע"א), דאין כל אלה שוין בדינן, דיש מהן בלשון הקודש, ויש בכל לשון (וכן הקשה בקרן אורה פ"א אות ב'). אלא כוונתם, דכל מאן דאמר צריך פסוקים ללמד את הדין, כל אחד כדאית ליה. [דאותן דברים שדינן בלשון הקודש, איצטריך למילף להו מקרא למאן דאמר בכל לשון נאמרה, וכן להיפך]. וכן מבואר ברשב"א ותוס' רבינו יהודה, ובתוס' במגילה י"ז ע"ב ד"ה דאי. [וע"ע מה שכתב בזה בספר נחל איתן (להגר"ח קנייבסקי שליט"א) סי' ט"ו סע' ב' אות ו'].

[יד] אעפ"כ בכל לשון נאמרה צמיני וכו'. בתוס' דפוס

כתב בחי' אנשי שם על המרדכי אות ו' בביאור דברי התוס' בע"ב, ע"ש].

[ו] מפני הכבוד. במלא הרועים דייק דמפני היראה משיבין, והיינו כשיטת רש"י דאיירי שיש בו סכנה. [וכ"כ הרעק"א בשיטתם לקמן ע"ב ד"ה שואל, וע' גם בנחלת דוד (ע"ב ד"ה בפרקים) שכתב דאולי לשיטתייהו].

בקורא

[ז] פירש בקונטרס וכו'. תימה אכתי הא קא קרי. ובנחלת דוד ביאר בדעת רש"י דהוי כמתעסק, וכן פירשו בתלמידי ר"י וריטב"א, ע"ש. [נדע דרש"י ב"ה (כ"ח ע"ב) פירש בענין אחר, דאף קריאה אין כאן אלא מגמגם]. והיה אפשר לומר דכוונתו כעין פירוש התוס', כאן, אבל מדבריו לקמן ט"ו ע"ב (ד"ה ולא דקדק) מבואר, דגמגום היינו 'קרא ולא דקדק באותיותיה' שנחלקו בה רבי יוסי ורבי יהודה (שם ע"א במשנה), ואילו באופן של התוס' בודאי לא יצא לכו"ע, ע' במ"ב סי' ס"ב סק"א].

[ח] ע"כ נראה וכו' שאינו קורא התיבות כהלכתן וכו'. ברשב"א הקשה דא"כ זה פשיטא, ע"ש.

בלשון

[ט] בלשון הקדש נאמרה. במסורת הש"ס הגיה 'בכל לשון', וכן הוא בתוס' הרא"ש ותוס' רבינו יהודה. [וכוונתו נראה משום דזה המאן דאמר דמייתי ראשון בגמ', ועוד דכן משמע מלשונם בהמשך 'והיו למה לי', דקאי למאן דאמר זה. (וע' מה שכתבנו בסמוך הערה י"א). אולם ברש"ל ורש"א גרסו כלפנינו, וכן הוא בתוס' רבינו פרץ].

[י] ולא נהירא דהא עזרא תיקן קריאת התורה וכו'. בגליון הש"ס ציין לדברי המגן אברהם בריש סימן קל"ה, ע"ש שכתב דעזרא לאו דוקא, אלא מרע"ה תיקנו. [ומ"מ אינו דאורייתא, ואין בזה ליישב פירש"י, ודלא כהב"ח בסי' תרפ"ה, כן ביאר שם במחצית השקל, וכן מבואר בריטב"א, ע"ש]. וע"ע בזה בברכי יוסף או"ח סי' קל"ה סק"א ותרפ"ו סוף סק"ב.